

عنوان مقاله:

تاثیر اصلاح الگوی کشت بر بهره وری فیزیکی و اقتصادی آب آبیاری محصولات زراعی در استان فارس (بررسی موردی: دشت قادرآباد-مادرسلیمان)

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات مهندسی سازه های آبیاری و زهکشی، دوره 25، شماره 94 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

امیر اسلامی - استادیار پژوهشی، بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان فارس، سازمان تحقیقات، آموزش

عبدالرسول شیروانیان - استادیار بخش تحقیقات اقتصادی، اجتماعی و ترویجی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان فارس، شیراز، ایران

رضا زارعیان - استادیار پژوهش، بخش تحقیقات خاک و آب، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان فارس، شیراز، ایران

خلاصه مقاله:

افت شدید سطح آب سفره های زیرزمینی دشت ها، نشان از نبود رویکرد مناسب برای ایجاد هم افزایی بین تمامی ذی نفعان حوزه آب در مدیریت منابع آب می باشد. از سوی دیگر، غیرقابل انکار بودن محدودیت منابع آب، موجب شده که اتخاذ مدیریت یکپارچه منابع آب به عنوان یک الزام مورد توجه قرار گیرد. در این خصوص، بایستی در یک دشت کشاورزی تطابق برداشت از منابع آب زیرزمینی با آب قابل برنامه ریزی وجود داشته باشد تا از شدت بحران ایجاد شده کاسته شده و به مرور زمان به تعادل بخشی دشت کمک شود. از این رو، اجتناب از توسعه افقی در بخش کشاورزی و پرداختن به افزایش بهره وری آب بایستی در دستور کار تصمیم گیران به ویژه در مبحث برنامه ریزی الگوی کشت قرار گیرد. این پژوهش با هدف نقش اصلاح الگوی کشت در ارتقای بهره وری فیزیکی و اقتصادی آب در دشت قادرآباد-مادرسلیمان استان فارس به انجام رسیده است. داده های مورد نیاز محصولات شامل تقویم زراعی، قیمت در زمان برداشت، هزینه تولید، عملکرد، میزان آب قابل برنامه ریزی ماهانه دشت و میزان آب آبیاری ماهانه هر یک از محصولات مربوط به سال زراعی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بوده که به صورت اسنادی از سازمان جهادکشاورزی و شرکت آب منطقه ای استان فارس جمع آوری گردید. تجزیه و تحلیل داده ها به روش برنامه ریزی ریاضی و با استفاده از نرم افزار GAMS انجام شد. نتایج نشان داد، اصلاح الگوی کشت در این دشت سبب صرفه جویی سالانه ۶۴/۸ میلیون متر مکعب آب (معادل ۲۶ درصد)، افزایش ۱۱ درصدی بهره وری فیزیکی و افزایش ۴/۳۹ درصدی بهره وری اقتصادی آب نسبت به الگوی فعلی کشت شده است.

کلمات کلیدی:

آب قابل برنامه ریزی، تغییر اقلیم، کمبود آب، معیشت بهره بردار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2056250>

